

مسئولیت‌های اعضای هیئت مدیره در شرکت‌های سهامی خاص

دفتر بررسی‌های مالی

بخش اول

مقرر در اساسنامه، جهت تصویب ترازنامه و حساب سود و زیان دعوت نماید.

ج - به استناد ماده ۱۴۱ قانون تجارت چنانچه بر اثر زیان‌های وارده حداقل نصف سرمایه شرکت از میان برود بلافاصله مجمع عمومی فوق‌العاده را جهت انحلال یا کاهش سرمایه شرکت به مبلغ سرمایه موجود، دعوت نماید.

د - به استناد ماده ۲۵۹ قانون تجارت هیئت مدیره باید مجمع عمومی را در هر موقع که انتخاب بازرسان شرکت باید انجام پذیرد به این منظور دعوت نماید.

ه - به استناد ماده ۳۳ قانون تجارت مبلغ پرداخت نشده سهام هر شرکت باید ظرف مدت مقرر در اساسنامه مطالبه شود در غیراینصورت هیئت مدیره باید مجمع عمومی فوق‌العاده را به منظور تقلیل سرمایه تا میزان مبلغ پرداخت شده سرمایه دعوت کند. ضمناً به استناد بند ۷ ماده ۸ قانون تجارت مدت واریز باقیمانده سهام اسمی به هر حال از پنج سال تجاوز نخواهد کرد.

و - در سایر مواردی که به استناد اساسنامه شرکت لازم است هیئت مدیره، مجامع عمومی را جهت تصمیم‌گیری دعوت نماید.

۲- به استناد ماده ۱۱۵ قانون تجارت هر مدیری می‌باید مالک تعداد سهام لازم بعنوان وثیقه باشد در غیراینصورت باید ظرف یک ماه تعداد سهام لازم بعنوان وثیقه را تهیه و به صندوق شرکت بسپارد وگرنه مستعفی محسوب خواهد شد.

۳- به استناد ماده ۱۲۳ قانون تجارت هیئت مدیره موظف است برای هر یک از جلسات هیئت مدیره صورت جلسه‌ای تنظیم و به امضاء اکثریت مدیران حاضر در جلسه برساند. هر

در راستای اهداف و وظایف پیش‌بینی شده در اساسنامه شرکت توانیـــــر، شرکت مذکور می‌باید بنحوی برنامه‌ریزی نماید که در بلندمدت فعالیت‌های تصدی دولت در بخش برق قابل واگ‌ذاری به بخش غیردولتی باشد. لذا به منظور آشنایی اعضای هیئت مدیره این قبیل شرکت‌های غیردولتی با وظایف و تکالیف خود مقاله حاضر در سه بخش تهیه و تنظیم گردیده است.

وظایف و تکالیف هیئت مدیره مطابق مواد قانون تجارت به شرح زیر می‌باشد:

۱- هیئت مدیره مکلف است در موارد ذیل مجامع عمومی (عادی و فوق‌العاده) را جهت اطلاع و یا تصمیم‌گیری ظرف مهلت‌های مقرر دعوت کند:

الف - به استناد ماده ۱۱۲ قانون تجارت در صورتیکه بر اثر فوت یا استعفا و یا سلب شرایط از یک یا چند نفر از مدیران تعداد اعضاء هیئت مدیره از حداقل مقرر کمتر شود و عضو علی‌البدل تعیین نشده باشد و یا تعداد اعضاء علی‌البدل کافی برای تصدی محل‌های خالی در هیئت مدیره نباشد مدیران باقی‌مانده باید بلافاصله مجمع عمومی را جهت تکمیل اعضاء هیئت مدیره دعوت نمایند.

ب - به استناد ماده ۱۳۸ قانون تجارت هیئت مدیره موظف است بعد از پایان سال مالی مجمع عمومی را ظرف مهلت

یک از مدیران که با تمام یا بعضی از تصمیمات مندرج در صورت جلسه مخالف باشند نظر او باید در صورت جلسه قید شود.

۴- به استناد ماده ۱۲۴ قانون تجارت هیئت مدیره باید یک نفر شخص حقیقی را به مدیریت عامل شرکت برگزیند و حدود اختیارات، مدت تصدی و حق الزحمه او را تعیین کند.

۵- هیئت مدیره موظف است به استناد مواد ۱۰۶، ۱۲۸ و ۱۶۳ قانون تجارت موارد ذیل را جهت ثبت به مرجع ثبت شرکتها اعلام نماید:

الف - مصوبات مجمع عمومی در مورد انتخاب مدیران و بازرسی یا بازرسان

ب - مصوبات مجمع عمومی در مورد تصویب ترازنامه

ج - مصوبات مجمع عمومی در مورد کاهش یا افزایش سرمایه و هر نوع تغییر در اساسنامه

د - مصوبات مجمع عمومی در مورد انحلال شرکت و نحوه تصفیه آن

ه - مصوبه هیئت مدیره متضمن نام و مشخصات و حدود اختیارات مدیر عامل

۶- به استناد موادی از قانون تجارت به شرح زیر هیئت مدیره موظف است اسناد و مدارک لازم را در اختیار بازرسی قرار داده و در مواردی نیز بازرسی را جهت شرکت در مجمع عمومی دعوت نمایند.

الف - به استناد ماده ۱۲۹ قانون تجارت اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل و همچنین موسسات و شرکتهایی که اعضای هیئت مدیره و یا مدیر عامل شرکت شریک یا عضو هیئت مدیره و یا مدیر عامل آنها باشند نمی توانند بدون اجازه هیئت مدیره در معاملاتی که با شرکت یا به حساب شرکت می شود بطور مستقیم یا غیرمستقیم طرف معامله واقع و یا سهام شونند و در صورت اجازه نیز هیئت مدیره مکلف است بازرسی شرکت را از معامله ای که اجازه آن داده شده بلافاصله مطلع نمایند.

ب - به استناد ماده ۱۳۷ قانون تجارت هیئت مدیره باید لااقل هر شش ماه یکبار خلاصه صورت دارایی و فروش شرکت را تنظیم کرده و به بازرسان ارائه دهد.

ج - به استناد ماده ۱۴۹ قانون تجارت بازرسی یا بازرسان می توانند در هر موقع هرگونه رسیدگی و بازرسی لازم را انجام داده و اسناد و مدارک و اطلاعات مربوط به شرکت را مطالبه کرده و مورد رسیدگی قرار دهند. کارشناسان مورد نظر بازرسی به شرط آنکه قبلاً به شرکت معرفی شده باشند مانند خود بازرسی حق هرگونه تحقیق و رسیدگی را خواهند داشت.

د - به استناد ماده ۲۳۲ قانون تجارت هیئت مدیره مکلف است پس از پایان سال مالی صورت دارایی و دیون شرکت و همچنین ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت را به همراه گزارشی از فعالیت و وضع عمومی شرکت طی سال مالی مزبور تنظیم و اقلأ ۲۰ روز قبل از تاریخ مجمع عمومی سالانه در اختیار بازرسی قرار دهد.

ه - به استناد ماده ۲۵۹ قانون تجارت هیئت مدیره موظف است بازرسان شرکت را به مجامع عمومی صاحبان سهام دعوت کند.

۷- هیئت مدیره مکلف است به استناد قانون تجارت مواردی را بشرح ذیل عمل نماید:

الف - به استناد ماده ۲۳۳ قانون تجارت در تنظیم حساب عملکرد سود و زیان و ترازنامه باید همان شکل و روش های ارزیابی که در سال مالی قبل بکار گرفته رعایت شود و در صورت تغییر روش باید اسناد مذکور به هر دو روش ارزیابی تنظیم گردد تا مجمع عمومی با ملاحظه آنها و با توجه به گزارش هیئت مدیره و بازرسان نسبت به تغییرات پیشنهادی تصمیم بگیرد.

ب - به استناد ماده ۲۳۴ قانون تجارت در ترازنامه باید استهلاک اموال و اندوخته لازم در نظر گرفته شود هر چند که پس از وضع استهلاک و اندوخته ها سود قابل تقسیم باقی نماند.

ج - به استناد ماده ۲۳۵ قانون تجارت تعهداتی که شرکت آنرا تضمین کرده است باید به قید مبلغ در ذیل ترازنامه آورده شود.

د - به استناد ماده ۲۳۶ قانون تجارت هزینه های تاسیس شرکت و همچنین هزینه های افزایش سرمایه می باید قبل از تقسیم هرگونه سود مستهلک شود (در مورد افزایش سرمایه حداکثر ۵ سال)

ه - به استناد ماده ۱۴۰ قانون تجارت هیئت مدیره مکلف است هر سال یک بیستم از سود خالص شرکت را بعنوان اندوخته قانونی نگهداری نماید. همین که اندوخته قانونی به یک دهم سرمایه شرکت رسید اندوخته کردن آن اختیاری است.

۸- به استناد ماده ۲۵۵ قانون تجارت هیئت مدیره مکلف است صورت حاضرین در مجمع عمومی را مطابق ماده ۹۹ تنظیم کند.

۹- به استناد ماده ۲۶۰ قانون تجارت مدیران و مدیرعامل مکلفند اسناد و مدارکی را که برای انجام وظیفه بازرسان لازم است در اختیار آنان بگذارند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی